

Людмила Демчук .Основні питання просвітницької діяльності Г. Ващенка// Українська національна школа: витоки та сучасність (науково-педагогічний пошук молодих дослідників присвячений 125-річчю дня народження Григорія Ващенка. Збірник науково-методичних праць (за редакцію доцента О.С.Березюк З.А. Осадчої). - Житомир: Держ пед. ун-т., 2003 – С. 51-52 ISBN 966-7603-96-2

Людмила Демчук
вчитель ЗОШ №17

Основні питання просвітницької діяльності Г. Ващенка

Основною проблемою всякої педагогічної системи є виховний ідеал як мета виховання. Від того, як розв'язується ця проблема, залежить розв'язання таких проблем, як система освіти й виховання, зміст і методи навчання.

На цій саме основі проф. Григорій Ващенко будує Виховний Ідеал, що відповідає психічним, природним властивостям української людини. Цей ідеал, очевидно, не дається в готовій формі, а мусить супроводитись виховною працею педагога і під впливом виховного середовища. Проф. Григорій Ващенко вказує на ті середники і методи, які належить стосувати, щоб у результаті виховної праці досягнути ідеальної людини українця, громадянина, якого життєвою метою буде служба Богові і Україні.

Григорій Ващенко - уродженець Полтавщини, здобував свою нижчу і середню освіту на Полтавщині. В Москві закінчив богословські студії, але на священика не висвячувався, бо був розчарований поведінкою духовних осіб і професорів та студентів, що була далека від християнських норм. Григорій повернувся в Україну і учителював, а при тому зглиблював свої студії з педагогії та психології. Перші літературні спроби Г'.Г.Ващенко були схвально сприйняті критикою. Проте в 1911 р. під впливом відомого педагога П.Ф.Лесгафта, він перестає писати художні твори, а присвячує себе педагогіці та психології. Працюючи в різних гімназіях в Україні, а також в Грузії, Г.Ващенко набув великого досвіду, котрий повністю використав в часи творення Української Держави в 1917-20 рр., організовуючи учительські курси і школи та провадячи освітню роботу серед населення

Полтавщини. Скоро він стає доцентом Українського Полтавського Університету (1918 р.).

В 1927 році Г. Ващенко, працюючи викладачем в педагогічному інституті, стає професором та керівником кафедри педагогіки цього інституту. Його наукова праця "Загальні методи навчання" була видана 1928 році і служила підручником для педагогічних інститутів в Україні. Він пише численні наукові статті в журналах "Путь просвещения" ("Шлях освіти") за 1924-1928 рр., "Наше слово" і збірках "Записки Полтавського педагогічного інституту". У грудні 1930 р. вчений педагог мав близько 40 наукових праць, усі написані українською мовою, хоча, окрім неї та російської, він "читав і писав" ще німецькою.

В 1931 році, крім згаданих функцій, професорові Г. Ващенкові доручено ще керувати аспірантською групою в названому інституті. Однак до його роботи пильно приглядалися поліційні чинники, і Григорій Ващенко був визнаний "буржуазним націоналістом", знятий з

51

посади. Його наукова праця "Загальні методи навчання" була стягнута з ужитку та знищена. Г. Ващенко рятується виїздом поза межі України і одержує в 1936 році працю в Сталінградському інституті.

Під час другої світової війни, професор Г. Ващенко виїхав з родиною на Захід і опинився в Мюнхені, де очолив кафедру педагогіки в Українському Вільному Університеті, а також став ректором Української Богословської Академії в Мюнхені.

Двадцять два роки життя, проведеного на еміграції в Німеччині, - роки творчої наукової праці Г. Ващенка. Свої глибокі знання з педагогіки він передає своїм учням, які дуже часто успішно закінчують свої студії в чужих університетах, завдячуючи добрій науковій базі, одержаній у професора Г. Ващенка. Він вклав найбільше своєї праці в справу національного виховання української молоді в умовах діаспори його праці "Виховання волі і характеру", "Основи естетичного виховання", "Виховання любові до Батьківщини", "Виховна роль мистецтва" та багато інших. Велике число наукових і публіцистичних статей, що їх професора Г. Ващенко писав до українських журналів не втратили своєї актуальності й досі.

Повернення цієї прецінної спадщини в Україну поповнить важливу педагогічну щілину, яка є у

національному вихованні. Потрібно лише, щоб педагоги самі переймалися ідеєю українського національного виховання і зуміли внести цю ідею в серця молодого покоління. Це буде той живий пам'ятник Григорію Ващенку, на який він заслужив своєю відданою і безкорисною працею для України і її світлого майбутнього.

Педагогічні товариства ім. Г. Ващенка, що активно діють по всій Україні, допоможуть цьому. Григорій Григорович Ващенко - видатний педагог - гуманіст, який заслуговує на добру шану та світлу пам'ять.

Література:

1. Гьотц Хіллінг " Мазепенець - Ващенко- творець виховного ідеалу"// Рідна школа №6 1995р.,С.69-74.
2. Г. Ващенко " Виховний ідеал"// " Полтавський вісник", Полтава, 1994р.
3. В. О. Сухомлинський " Серце віддаю дітям"// т. 3 С.48.